

GAZETA HUNEDOAREI

ORGAN INDEPENDENT CULTURAL, SOCIAL ȘI DE INFORMAȚII

ABONAMENTUL :

pe un an . 100 Lei || pe 3 luni . 25 Lei
pe 6 luni . 50 Lei || un exemplar 2 Lei

APARE SĂPTĂMÂNAL

SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDACȚIE

ADMINISTRAȚIA :

Deva, Strada Regina Maria 21

Gânduri de Anul nou.

Ultimile zile ale anului sunt destinate încheierii bilanțelor și alcătuirii bugetelor. Dacă s'ar putea exprima în numere acțiunea omenească și în ce privește partea ei calitativă, nu numai cantitatea, atunci s'ar putea completa bilanțurile și în vederea câștigului moral al omenirii. Viața este o luptă, care implică învingători și învinși. Pe teren economic, bilanțul arată rezultatul luptei prin profit sau pierdere. Cum nu se pot separa însă principiile economice de cele etice, fără periclitatea vieții sociale, profitul și pierderea ar fi să se măsoare și prin calitatea acțiunilor, sub aspectul lor moral. Altcum cultura s'ar măsura prin cuprinsul ideilor combatante, care servesc bilanțul economic al unei colectivități, cât mai mare a omenirii. Aceasta ar putea fi o formulă a culturai sub aspectul utilitarismului, lipsit de criteriul moral.

Poetul indian Rabindranath Tagore exprimă această vedere într-o scriere a sa astfel: „Marea lecție a lumii este că: aceea

este de fapt al meu și-mi aparține, ce pot răpi altuia“.

Evident, că această formulă, fără fond moral, ridicată la rangul de dogmă, ar distruge viața socială, deși ea poate servi perfect de bine momentan interesele bilanțiere.

Groaza, care ne cuprinde și numai la gândul, că aceasta ar putea tot mai mult deveni principiu de viață, ne silește a căuta un razăm etic mai sigur culturai, vieții sociale și chiar celei economice. Il găsim în adâncul sufletului nostru sub forma respectului față de legea morală. Sub impulsul lui va afla oricine criteriul moral cuprins în formula complectată de Stuart Mill, a imperativului categoric al lui Kant: „Lucrează astfel, ca principiul acțiunii tale să se poată generaliza spre binele și fericirea omenirii“.

Ce bine ar fi și pentru viața economică, dacă s'ar putea verifica bugetul faptelor anului viitor pe baza acestui principiu, căci bilanțul depinde dela realitatea prevederilor bugetare. (Y).

1925—1926.

Gârbovit de povara bătrâneței, vechiul an 1925 se pierde în negura apusului. Încă un pas în plus spre vecinicie, în drumul fiecărui individ. Multe decepții și dorințe nerealizate rămân în urmă-i, pentruca din cenușa acestora să răsără altele noi, cari la anul vor fi menite să sporească numărul celor de azi. O evoluție perpetuă în arena naturii, care ne pune mereu întrebarea: „De unde și încotro? ... Din infinit, spre infinit!“

Totul se pierde, se trece. Singură „speranța“ rămâne, ca să mențină în noi dorul de viață, voința de a fi. Ea este puterea care electrizează, dându-ne noi forțe de muncă, în așteptarea unui viitor mai bun, mai fericit, mai ușor. Ea este elixirul care vindecă răniile provenite din decepțiile trecutului. În numele ei apare în zarea răsăritului și „Noul An“, 1926, tinărul copil, cu bucle aurii, cu zimbetul virgin pe buze, la sosirea căruia noi vibrațiuni se produc în inimă; speranțe noi se desprind din rigida realitate; noi planuri mărețe se construiesc în creierul obosit, tinzând spre un scop bine definit, spre fericirea multdorită, pe care an de an o căutăm toți, dorindu-ne reciproc „An nou fericit“. (S)

— Consiliul orașului Orăștie a decis înființarea unei stațiuni radio-telefonice.

Prosit 1926.

Nu-i greu să știi anume,
Că omul ce dorește,
Și să-i urezi în tocmai,
După cum el gândește.

Săracul vrea avere,
Bolnavul, sănătate,
Cu toții: rang mai mare
Și cinste și dreptate.

Pe lângă celelalte
Dorește, peste toate,
Cel bătrân, tinerețe,
Deși nu se prea poate.

Dar cine e bolnavul?
Și care-i cel mai mic?
Cine este bătrânul?
Și cine-i mai calic?

Să căutăm cu toții,
Pentru-a fi mulțumiți,
La alții, ce sunt ca noi
Cu mult mai necăjiți.

Astfel cu mulțumire
Veni-va'n orice case,

Anul care se scrie,
Cu douăzeci și șase.

(M.)

Cămătarul.

H. de Balzac.

„Da, vorbi Gobseck cămătarul, nu aceia cari au cel mai mic credit la bancă, trec pragul biroului meu. Fiece pas făcut spre mine, denunță o desnădejde, un faliment aproape de a izbucni, și mai ales un refuz de împrumut, încercat la toți bancherii. De aceea nu văd la mine decât cerbi încolțiți de vânători.“

Ei bine, crezi dă că e puțin lucru a pătrunde în culele cele mai ascunse ale inimii omenești, a cunoaște viața altora, a o cunoaște în toată goliciunea ei? Spectacole vecinic variate: plăgi grozave, mahniri de moarte, scene de amor, de mizerie, pe cari apele Senei așteaptă să le curme, bucurii de oameni tânări cari duc la eșafod, răsese de desperare și serbări fastuoase. Eri o tragedie: vre-un nefericit părinte, care se asfixiază, fiindcă nu și mai poate hrăni copiii. Măne, o comedie: un tânăr va încerca să-mi joace scena domnului Dimanche, cu variantele epocii noastre. Ai auzit de sigur slăvindu-se elocvența celebrilor noștri predicatori; mi-am perdut și eu de vreo câteva ori timpul, ca să-i ascult; m'au făcut să-mi schimb câteodată opinia, dar purtarea, niciodată. Ei bine, luați acești preoți, cu Mirabeou și cu Vergniam laolaltă, nu sunt decât niște gângavi, pe lângă oratorii mei. Adesea, o tânără față îndrăgostită, un negustor bătrân, aproape de faliment, o mamă care

vrea să ascundă greșala fiului, ei un artist muritor de foame, un curtean la declinul favoarei și care vede scăpându-i, din lipsă de bani, roadele eforturilor lui de o viață întreagă, m'au făcut să mă înfior. Acești actori sublimi jucau numai pentru mine, și fără a mă putea înșela. Privirea mea e ca și aceea a lui Dumnezeu: ea pătrunde în fondul sufletelor. Nimic nu mi-se poate ascunde. Nimic nu se refuză aceluia, dela care aștepti suma de bani, care să te mântuiască. Sunt destul de bogat, spre a cumpăra conștiința aceluia, care-i pun în mișcare pe ministri, dela servitor și până la amantele lor. Nu e aceasta adevărata Putere? Aș putea fi desmerdat de femeile cele mai frumoase. Nu este aceasta Plăcerea? Puterea și Plăcerea nu rezumă ele întregul ordin social? Suntem în Paris vreo zece oameni de acest fel, tot regii necunoscuți și tăcuți, arbitrii destinilor noastre. Vieța nu este ea o mașină, a cărei mișcări i-o dau banii?

Să știi un lucru: mijloacele se confundă întotdeauna cu rezultatele. Niciodată nu se va putea separa sufletul de simțuri, spiritul de materie. Aurul este spiritualismul societăților noastre. Legați de același interes, noi ceștia-lalți cămătari, ne adunăm într'o anumită zi a săptămânei în cafeneaua Thémis, lângă Pont-Neuf. Acolo ne descoperim unul altuia misterele finanței. Nici o avere nu poate să ne mintă, căci posedăm tainele tuturor familiilor. Avem un fel de Carte neagră, în care se înscriu notele cele mai importante ale creditului public, ale băncii, ale comerțului. Ca suiști ai Bursei, noi formăm un fel de Sfânt-Oficiu, unde se judecă ei, se analizează acțiunile cele mai indiferente, ate tuturor ace-

Potop de Crăciun

După o iarnă geroasă, care a ținut vre-o două săptămâni și părea că are să țină cu frigul de 10—20 grade întregul ei timp de stăpânire de 3 luni cel puțin, în ajunul sărbătorilor ne-am pomenit cu un vânt cald, care pe lângă că a provocat topirea zăpezii, a mai adus și ploaie, ca în timpul verii. Pământul fiind înghețat n'a putut să absoarbă nimic din apa venită atât de nepotrivit, astfel ea sa adunat în văi, provocând inundații în toate locurile situate la marginea râurilor.

Pâraie, cari în alte timpuri ploioase ale verii erau în stare să scurgă întreg belșugul de apă, care rămânea de prisos după adăparea pământului, au devenit adevărate primejdii pentru tot ce-a fost în apropierea lor. Așa, că relativ râurile mari, cu alvia lor largă, se pare că au făcut pagubă mai puțină, decât pâraele strimțe, croite de natură pentru trebuințele ei regulate.

Nu numai județul nostru, cu o situație atât de nenorocoasă sub raportul scurgerii apelor venite la repezeală, a suferit pagube, care azi încă nici nu se pot evalua, dar întreg Ardealul și o parte din vechiul regat a fost bătut de această nenorocire nebănuită și neașteptată. Călea ferată, pe întinderi de kilometri întregi, a fost măturată de puhoiul năpraznic, șoselele asemenea inundate și scobite de valuri, podurile stricate și chiar duse de undele râurilor, împreună cu clădirile multor oameni nenorociți, ba pe lângă aceste pagube enorme, se mai vestesc și primejdii de vieți omenești, cari toate ne pun pe gânduri. Unii zic: „Bătaia lui Dumnezeu, pentru păcatele oamenilor,“ alții, o întâmplare, cum au mai fost și alte în cutare și cutare vreme. Ori cum ar fi, să nu căutăm prea mult cauza și mai ales să nu punem vina unul pe altul. Omul, cu toată știința lui este încă în multe privințe o jucărie în mâna întâmplării, de care nu-și poate da seama. De aceea, în loc să căutăm a ne învinui unii pe alții, mai bine să ne dăm silința a ușura greutatea celor loviți de soarte. Suntem informați, că administrația centrală a județului, care

lora, cari posedă vreo avere, și întotdeauna găcim drept. Unul dintre noi supraveghează masa judiciară, celalalt masa financiară, un al treilea masa administrativă, al patrulea masa comercială. Eu am ochii asupra tânărilor de familie mare, asupra artiștilor, mondenilor și jucătorilor de cărți, adică asupra grupurilor celor mai interesante din Paris. Fiecare dintre ei ne spune tainele vecinului său. Pasiunile înșelate, vanitățile jignite sunt flecare. Viciile, decepțiile, răzbunările, sunt cei mai buni agenți de poliție. Ca și mine, toți confrății mei au gustat din toate, s'au săturat de toate și au ajuns să nu iubească puterea și banii, decât pentru ele însăși.

În odaia asta rece și goală, pe care o vezi, amantul cel mai semeț, care se irită aiurea la cel mai ușor cuvânt și se bate în duel pentru un gest, se roagă cu mâinile împreunate! Aici negustorul cel mai orgolios; aici, femeia cea mai mândră de frumusețea ei; aici, militarul cel mai trufaș, — se roagă toți, cu lacrimi, de turbare sau de durere în ochi. Aici se roagă și artistul cel mai celebru și scriitorul glorios, ale căror nume vor răsună în posteritate. Aici, sub fruntea mea, se află un cântar, în care se cântăresc moștenirile și dobânzile întregului Paris. Crezi acum, că cu tot chipul meu rece și imobil, nu am și eu plăcerile mele?...

Am rămas uimit. Moșneagul acela mic și slab, crescuse în ochii mei, se transformase într-o imagine fantastică, în care se personifica puterea aurului. Care putere e mai mare decât a lui?...

Trad. de A. C.

a urmărit cu îngrijire deslănțuirea nenorocirei, încă înainte de a cunoaște în întregime flagelul îngrozitor, a cerut Ministerului de interne ajutoare grabnice. Dar atâta nu este suficient. Ajutorul reciproc trebuie să pornească chiar din comună. Cei care au avut norocul, prin situația locului, să sufere mai puțin, ori chiar deloc, să ajute cu ce pot pe cei mai năpăstuiți, și ajutorul poate să fie lucru cu mâna și cu carul la reclădirea gospodăriilor nimicite. Apoi pe plâși, ajutând comunele neatrinse de prăpădul apelor pe acelea care au suferit mai mult, dându-și seamă de proverbul care zice: „Azi mie, mâine ție.“ Știm că este un statut județean, alcătuit anume în vederea astorfel de nenorociri, care va trebui pus în aplicare; ca să fie siliți chiar de autorități, cei care au inima prea împietrită, să ajute și ei de silă, dacă nu de milă.

Să nu pierdem timpul și curajul bocindu-ne ca babele, să punem mâna pe lucru cu toții, să cerem cu încredere, ajutorul autorităților acolo unde sunt păduri și trebuință de lemne în felul acesta; să tragem însă și învățăturile cuvenite din această păfanie. Trăim pe vremea exproprierii și înproprietării.

Acolo unde au fost clădirile expuse inundațiilor, să nu se mai clădească, mai bine să se schimbe locul cu altul mai ferit de apă.

Să scoatem învățăminte cel puțin din păfanie, dacă ne lipsește prevederea. (m.)

Studentii Hunedoreni.

Tineri purtători de credințe neperitoare, duși de razele luminate ale speranței pentru un viitor fericit — studenții, stegarii drapelului însuflețirii și naționalismului — ei sunt ai întregului popor, neamul tot vede în acești cetățeni ai universităților izvoarele bogate din cari vor eși conducători devotați, idealisti, luminați.

Sunt chemați să răspândească în țară spiritul înălțător adus în Universități — aceste biserici ale științei — gândirea lor, faptele lor poartă pecetea acestor temple și în raport cu valoarea morală și culturală a Universităților vor fi și faptele lor spre folosul și înaintarea neamului.

Studentii Hunedoreni, întrunirile și serbările voastre sunt tot atâtea ocazii pentru manifestarea solidarității românilor de orice vederi politice ar fi, ori cărei clase sociale ar aparține. La fel sunt ocazii când prin atașarea lor se pot cunoaște toți câți ne sunt prieteni.

Ați fixat primul pas de a Vă cunoaște pe voi înșiși vă, urmați înainte, programul de muncă cu înființarea bibliotecilor populare, cultivarea poporului prin conferințe aranjate la sate, trezirea conștiinței și solidarității naționale, povocarea iubirei de neam și sentimentului de jertfa: sunt atâtea puncte ale programului vostru încât realizarea și atingerea unui fiecăruia Vă înalță sufletește, vă ridică morala, vă face vrednici de înaintașii voștri din acest județ.

Cunoașteți istoricul falnic al acestui județ, fiecare colțisor își are reminiscențele sale, pagini glorioase. Să știți că în timpuri nu tocmai depărtate aici s'a dat semnul de alarmă: în parlamentul maghiar, de aici s'a trimis primul deputat român de către alegătorii circumscripției Dobra — și prin acest act au eșit. Românii din pasivitate și s'a luat lupta fățișă prin mijloace combative.

Județul Hunedoara, o mică țărișoară cu izvoare nescacate de bogății cari așteaptă numai creerul ager, știința biruitoare — ca să fie puse sub străpânirea omului pentru bună starea tuturor!

Studenți români! Știința e steaua călăuzitoare; gradul puterii de înmagazinare și utilizare al ei este măsurătoarea vitalității popoarelor.

Neamul întreg privește spre generațiile trecute în Universitățile noastre ca în spre cei chemați a organiza societatea de mâine în pas cu progresele științei moderne, de aici vor să vie exploratorii cari să arate documentat valoarea și foloasele reale a posesiunilor statului Român, ear prin echitabila distribuire a resurselor să aducă mulțumire și viață nouă.

În acest semn, cu aceste credințe Vă strângem mâna frățescă și Vă dorim spor la muncă, cu ocazia primului congres.

Uniți în gânduri și simțiri înainte spre biruință!

A. Filimon.

advocat stg.

Serbarea de Crăciun a școlii normale de conducătoare.

Marți seara, în 22 Dec., în sala Teatrului orașanesc a fost un festival artistic, durere, că din cauza inundațiilor Cernei, care a produs panică în oraș, în prezența unui public prea redus, deși aceasta a înirecut cadrele obișnuite ale unei serbări școlare.

Școala Normală de conducătoare a societății „Ocrotirea Orfanilor din Răsboiu“ (O.O.R.) a dovedit și prin aceasta, că este pe calea progresului. Dacă în privința sprijinului material nu este lipsit acest așezământ cultural, nici din partea comitetului local, în frunte cu D-na Any Dr. Groza, nici din partea Ministerului Instrucțiunii, educația și instrucția orfanilor nu este mai puțin îngrijită. Fața sănătoasă, îmbrăcăminte îngrijită a fetițelor și executarea programului de Marți seara, sunt dovezile cele mai convingătoare, chiar și pentru marele public, că aici îngrijirea orfelinelor este în mâni bune.

Programul a fost executat cu precizie, cântările, toate colinde, declamările și piesa interpretate cu înțeles, iar dansurile au fost de o delicateță și eleganță, proprie numai genului feminin, care se ascundea și sub pitoreștile costume naționale bărbătești. Numirea Dnei Elena I. Constantinecu în fruntea școlii a fost o idee salvatoare pentru coeziunea forțelor în interesul institutului.

Fericitul temperament al D-sale este plastic reprezentat în „mamă-directoare“, cum este algrăită de elevele sale. Atmosfera familiară în care trăesc fetițele cu întreg personalul de conducere în internat, s'a putut remarca Miercuri în 23 Dec., când la luminația mistică a Pomului bogat în decoruri, în majoritate confecționate de eleve, sau împărțit darurile de Crăciun. Dacă acestea au fost anul acesta atât de multe, este meritul D-nelor Dr. Robu și subpref. Candrea, care în numele comitetului însoțite de secretarul dl. Borduș, au cutreerat două zile orașul, pe vremea când era mai mare frigul, colectând pentru Orfelinat frumoasele sume, a căror listă o publicăm mai jos. Dărnicia celor care figurează pe listă este faptă, care nu are nevoie de comentariu.

Lista donatorilor la Societ. O. O. din Răsboiu pentru pomul de Crăciun al Orfanilor: Societatea „Petroșeni“ 5000 Lei, Camera de Comerț 3000, Banca Comercială și Industrială Deva, Dl. și D-na Dubleșiu câte 2000 Lei Prefectura, N. N., Banca Decebal, Olișerii Reg. 4. Grăniceri, Schneveiss Herman câte 1000 Lei, Reuniunea femeilor Române 823 Lei, Primăria Deva, Petru Guia, Ludvig Daniel, Löwi și Fii, Seiger câte 500 Lei. Dr. Laufer Arpad 300 Lei.

D-na Dr. Robu 210 Lei. Tanasescu, Frații Hirsch, August Herbay, Ioan Doda, Casa de păstrare S. P. A. Deva, Dr. Iustin Pop, Lanyi câte 200 Lei. Grünvald, Petrișoru, Kindler, Oprea, Alesî, Ozirányi Alex., Laufer Viliam, Nicolae Turucu, Văd. Mahler Bernath, Dl. Voisan, Dionisie Ardelean, Martin Kolosy, P. Groza, Greavu, Librăria Hirsch, Alex. Klein, And. Erős, Minorits, Frații Verner, Dr. Hossu, D. Marinescu, firma Balogh, Gerber, Breckner, Frații Schuleri et comp., Gal Béla, Bădescu căpitan, I. Secher, Dr. Pocol, Săcărean câte 100 Lei. Schenker, Grünfeld, Heim câte 60 Lei. Szombattfalvi, Holtzer Károly, Nicolae Fărcaș, Liviu Groza, Nicolae Dima, Dr. Szegő, Victor Săcărean, Malász et Gritser, Godel, Sellei, Ioan Maschalko câte 50 Lei. Librăria Românească, Bencsik, Irina Vasileviciu, Burz, Kohn, N. N., Chinda, Simion Krausz, Maria Petreu, Döflingerné, R. Schuleri și comp., câte 40 Lei. Maier, Schwartz N., Adolf Simon, Văd. Maier N. N., Rosenberg câte 30 Lei. Albert Schuller, N. N., Boldura, N. N., 25 Lei. Breier Izidor, Fritsch, Schuleri Friș N. N., Kohn Elek, Gergely, Gergely Adolf, Iancu I., Salamon Adolf, N. N., Breier et Milgram, Toma, Perlmutter, Hajdu, Háber Ida, N. N., Binder et Stein, N. N., Konerth, Hideg, N. N., câte 20 Lei. Sári Springer 10 Lei. Total: 27. 113.

Comitetul mulțumește marimozilor donatori și pe această cale. La serbarea din Teatrul orașanesc s'a încasat 1800 Lei, lista vom publica-o în numărul viitor.

Dintr'ale Ințeleșului Vieții.

III. BCU Cluj / Central University Library

Moto: Viața nu-i o folosință, ci o menire de împlini.

Dince voința se manifestă întreagă, cu atât mai mult suferința devine sensibilă.

În plantă, nu e încă nici o sensibilitate, prin urmare nici o durere; aceasta există, bine înțeleș într'un grad foarte slab, la animalele inferioare: microbi, bureți și altele. Chiar și la insecte, facultatea de a simți și de a suferi este încă foarte mărginită; acestea numai cu sistemul nervos al veriebreilor se prezintă în cel mai înalt grad și cu atât mai complex cu cât inteligența se dezvoltă.

Cu cât conștiința este mai luminată și inteligența dezvoltată, cu atât durerea crește. Ea atinge culmea la omul în cunoștința directă de inteligența sa; de aceea omul de geniu suferă uneori până la cele mai groasnice boale și lipsuri.

Pictorul filosof, Fischlein, într'un tablou remarcabil, a zugrăvit în mod admirabil această strânsă relațiune între inteligență și suferință în partea de sus: femei cărora le-au luat copiii, exprimă prin atitudini variate, durerea lor, suferința profundă, disperarea lor maternă; în partea de jos, în pozițiuni identice, sunt grupate oi, cărora le-au luat mieii; la fiecare persoană omenească de sus corespunde un animal de jos. Se vede foarte lămurit durerea posibilă, în întunecata conștiință animală, ridicându-se în turburări mari, care nu pot să existe fără percepțiunea luminată a conștiinței. Dacă, în natura neconștientă, ființa inferioară

are deja o aspirațiune fără preget și fără scop, această tendință se arată în mod puternic la om.

Voința și aspirațiunea, constituie întreaga sa ființă. Trăește nesigur de tot, afară de mizerie și de trebuințele apăsătoare, două necazuri fără sfârșit, care sunt partagiul vieții omenești. Dar dacă un scop lipsește voinței sale, sau că s'a realizat prea iute, plictiseala cuprinde cu totul pe om, căruia adesea chiar existența-i devine nesuferită. Minte sa oscilează atunci, asemenea unei pendule, între durere și plictiseală, care sunt într'adevăr elementele esențiale ale vieții.

Plictiseala nu e un rău de mică importanță. Dacă sfârșește prin a imprima disperarea pe față, este adesea trăsura de unire între ființe și devine rațiunea sociabilității și chear a simpatiei. Dar adesea, asemenea, acest rău împinge pe oameni la desfrâu și ar putea fi clasat între numărul calamităților publice, prevăzute prin măsurile sociale și politice, cum foamea de exemplu. De aceea chiar, în penitenciarul din Filadelfia, a întrebuințat-o ca sistemă. A făcut din plictiseală, din singurătate, din neactivitate, instrumente de pedeapsă — așa că mulți dintre deținuți se sinucid.

Cum mizeria este flagelul continuu al popoului, plictiseala este flagelul societății așa zisă instruită. În viața burgheză, plictiseala este reprezentată prin Duminecă, și'n popor, mizeria, prin cele șase zile ale săptămânei.

Cauza durerii noastre, ca și a bucuriei, n'are ca izvor singur realitatea pipăibilă, ci cugetarea: aceasta la rândul-i ne creiază necazuri, pe lângă cari toate suferințele animalului sunt nimic.

Asfel se întâmplă că uneori o suferință fizică, însoțită de suferința morală, nu mai e deloc simțită. Și adesea, într'o violentă durere morală, ne silim, pentru a o micșora, de a suferi în mod fizic.

Ne smulgem părul, lovim pieptul, ne sgăriem pe obraz. Acestea nu sunt decât mijloace de a ne distra dela o gândire, ce nu se poate suferi; deaceia chiar devine ușoară și sinuciderea disperatului, ființei sfârșită de o mâhnire bolnăvicioasă, atunci când într'o stare fericită, această gândire l-ar fi făcut să se dea înapoi de spaimă.

Că o violentă suferință morală cauzează întâmplări teribile și neașteptate, o explicăm astfel:

Durerea ia, aproape întotdeauna, înaintea ochilor noștri proporțiunea unui eveniment real, dar cum adesea e limitată, nu e atunci decât trecătoare și prin urmare suferibilă. Dar o durere nesfârșită devine o cugetare, ce se formează în spiritul, în memoria noastră. Dacă suvenirea dureroasă ajunge până a fi nesuferită și a stăpâni pe indivizi, natura înfricoșată se afundă atunci în nebulie.

Privită de departe și de sus, viața fiecărui om, în întregul ei și trăsurile sale cele mai isbitoare, ne prezintă în totdeauna un spectacol dramatic; dar dacă se parcurge în amănunt, ea are caracterul unei comedii.

Dorințele nesațioase însă, speranțele sfărâmate fără milă de destin, greșalele întregii vieți, suferința sfârșită prin moarte, sunt o tragedie.

Asfel existența noastră, ca și cum soarta ar fi voit să adoage batjocora sa pe lângă necazurile noastre, cuprinde toate nefericirile unei tragedii, fără ca noi să putem pretinde demnitatea de personajii tragice, forțați fiind a juca în acelaș timp și ticalosul rol de actori comici.

Istoria care ne desenează viața popoarelor, nu găsește nimic a ne spune, decât de războaie și revoluțiuni; anii de pace nu sunt decât pauze scurte, între acte risipite.

De aceea, viața fiecărui om este o luptă nesfârșită, nu numai în metaforă cu mizeria sau cu plictiseala, ci cu semenii săi, în toată realitatea. Omul găsește pretutindeni oarecare adversari, trăește într'o luptă continuă și moare cu armele în mână, fie că se bate în realitate, fie căci clevește pe altul de rău, scoțându-i fel de fel de coarne spre înjosire, dar lupta aceasta o duc numai aceia mari de patimi și mici de suflet, acei intruși ai inteligenței, acei oameni de nimic, care n'au alt lucru, decât de a sta în cărciumi și adunări, supeie vorbind răul pe socoteala altora, ce nu le corespund în caracterul de a bea și ce știu eu mai ce.

Cu toate acestea, precum corpul nostru ar plesni dacă presiunea atmosferei ar dispărea, tot așa, dacă influența mizeriei, durerii, clevetirei, a restriștei și anihilare speranțelor, ar fi luate vieții la o parte din oameni, orgoliul lor s'ar ridica până la extravaganța cea mai desfrânată, până la nebulie.

Orice om are așa dar nevoie d'o oarecare măsură de grijuri, de durere, sau de mizerie, precum corabia are nevoie de greutate în fundul ei, pentru a merge drept și sigur; totuși, se poate gândi de cinci ori, pentru a vorbi o vorbă de rău odată: „mai multe urechi, decât gură“ a zis Juvenal pe care eu l'ascult și-l recomand de bun, spre îndeplinire.

Pornirea la rău ia adesea naștere din ciocnirea neînăturată a diferitelor egoisme. Ea se poate naște încă în mod obiectiv, prin aspectul vițiilor, slăbiciunilor, nebuniilor de tot felul ce fiecare din noi prezintă mai mult sau mai puțin aproapelui său.

Ea poate merge atât de departe, încât multe persoane, într'un moment de indispoziție sau ipohondrie, ajung să considere lumea, din punctul de vedere reprezentativ, ca un muzeu de caricaturi; din punctul de vedere intelectual ca pe o casă de nebulie și, din punctul de vedere moral ca o poștează de mișei și hoși. Această indispozițiune, dacă ține mult dă naștere urei de oameni sau mizantropiei.

D. A. Dobrescu, inv.

(Va urma)

— „Cercul Studenților Hunedoreni-București“ în adunarea generală din 18. Nov. a. c. și-a ales următorul comitet de conducere: Președinte: Simion Vlad, stud. Politehnică. Vice-Președinte: Alexandru M. Rîmbașiu, stud. Politehnică. Secretar general: Mircea Sporea stud. Politehnică. Secretar de ședințe: Cornel Golcea stud. Electrotehnică. Cassier: Emil Perian stud. Acad. Com. Bibliotecar: S. Bătucă stud. Politehnică. Censori: L. Dănșorean, S. Dumitru, O. Cozma, stud. drept.

AGENTURA „CES”

Cito—Eminent—Secret

Intermediază orice afacere comercială de vânzare și cumpărare; vânzări și cumpărări de case, pământ, păduri, mine etc.

Urgență, punctualitate și garanță deplină.

Deva, Strada Regina Maria No. 17. CAROL GÖLLNER.

Agentura întreprinderii de afișaj, de renume mondial „Rudolf Mosse”.

INFORMAȚIUNI.

— *Tuturor cetitorilor și colaboratorilor noștri le dorim „An nou fericit”. Redacția și Administrația gazetei.*

Cu 1 Ianuarie 1926 deschidem nou abonament pentru „Gazeta Hunedoarei”, deci rugăm pe On. noștri abonanți și cetitori, să binevoiască a-și reînnoi abonamentul, respective a se abona la timp, pentruca să ne putem orienta asupra numărului de exemplare câte avem să tipărim.

— Serata artistică ce era să fie aranjată de studențimea universitară din județ, a doua zi de Crăciun, fiind amânată din cauza inundațiilor, se va ține în seara zilei de 6 Ianuarie 1926 cu acelaș program.

— Primsecretar al Camerei de Comerț și Industrie din localitate a fost numit dl. Edgardt Rusietzky.

— Consiliul orașului Deva a admis următoarele brevete industriale: D-lui Romulus Cicei pentru exploatare de păduri, sub numirea de „Forestiere Românească Romulus Cicei”; dlui Isac Rafael pentru vânzare de benzină și dnei I. Roman pentru vânzare de bere.

— **Cinematograf:** Duminecă, în 3 Ianuarie 1926, la ora 5 p. m. și 8 și jum. seara se va rula „Maciste în America”. Prefuri urcate. În pauză cântă orchestra militară. — În 7, 8 și 10 Ianuarie, la ora 5 p. m. și 8 și jum. seara se va rula „Călătoria lui Stanley în Africa”, în trei părți. Pentru elevi prefuri reduse.

— **Necrolog:** Marți, în 29 I. c., a fost petrecută la locașul vecinicii mama librarului Hirsch din localitate, Văd. lui Samuil Hirsch, decedată în etate de 64 ani.

— **DI. Ministru A. Constantinescu** trecând prin orașul nostru, a cercetat pe dl. prefect Dr. Dubleșiu, care zace bolnav.

— **DI. Béla Nagy**, controlor orășănesc, și-a serbat a doua zi de Crăciun aniversarea a 25-a dela căsătorie, așanumita Nuntă de argint. Mulți ani înainte cu bine!

— **Femeia Anna Gallardo** din Roma (Italia) a dat naștere la 6 copii, trei băieți și trei fetițe, toți sănătoși și voinici.

— **Publicațiune.** Se aduce la cunoștința publicului contribuabil, că declarațiunile de impunere pentru anul bugetar 1926 sunt a se înainta la subscrișul perceptorat negreșit în decursul lunei Ianuarie 1926. Cei cari nu se vor conforma acestei dispoziții, vor fi amendăți. Imprimare de declarațiuni se pot primi dela acest perceptorat între oarele oficioase contra costul lor. Percepția urbană. *I. Muntean* perceptor.

MINISTERUL JUSTIȚIEI. COMISIUNEA DE NATURALIZĂRI.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo înțâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Președinte!

Subsemnatul Victor Kubinski conducător de fabrici din Deva de naționalitate maghiar, voind a deveni cetățean român, pe baza actelor anexate vă rog a dispune facerea formelor legale de naturalizare.

Cu stimă:

Victor Kubinski.

— O nouă minune dumnezeiască. Într'un sat din Italia, iar s'a arătat o minune și anume: Rânile de pe un chip cioplit a lui Isus Christos au început să sângereze. Minunea asta e văzută de multă lume, care se duc cu miile s'o privească și să i-se închine.

LOC DESCHIS.

Părinte Moța!

Admirația și respectul ce Vă port mă îndeamnă să scriu aceste reflexii la articolul din „Libertatea” cu titlul „Pilda lui Bacalbașa la Deva”.

Eu am scris rândurile la care a-ți făcut obiecțiuni. — Și ca se vă știm eu cât și alții propunerea asupra dezlegării problemei gazetărești din Deva și județe vă arăt înfăi următoarele: la gazetele românești din județ nu scriu decât numai românii și ce e rău că nici românii nu se prea obosesc cu scrisul, fiecare își păstrează pentru sine gândurile, ideile, știința — lucru ce se resimte cu prisosință.

Nu poate fi însă nici unul bănuț că servește alte interese decât pe cele românești! Nici nu a-ți spus direct acest lucru!

Dar Vă întreb care gazetă din județ o preferați? Eu unul m'am simțit onorat când vreuna mi-a publicat ceva.

Care însă dintre toate se ridică la însemnătatea zilelor noastre? Ați văzut cum se scrie în unele de murdar despre oameni în toată firea, a-ți văzut cum i s'a dat titlu de nebun celui mai glorios profesor al neamului?

Problema gazetărească în general are un aspect trist! Câte toate nu a scris „Universul” cel mai celit colid în despie Lupu — Siere etc. apoi a tăcut, aceștia au ajuns mai mari bărbați de stat, primiți în audiențe la M. S. Regele! Nu cumva toate au fost minciuni și calomnii!

„Libertatea” nu s'atârși ea că Partidul Țărănesc e cu lacăt la gât capul lor?

Știți o dovadă? Cui lacăt are învățătorul Michalache? De ce pertractează atunci toate „partidele” cu țărăniștii (naționaliști, averescani, liberali), de ce îi primește regele în audiență? Maniu, Vaida, Vlad, Groza, Goga și alții tuturor li-s'a încercat ruperea aureolei!

Astfel s'a scris despre toți politicianii!

Iată Părinte sinceritatea scrisului și afirmațiunilor gazetelor noastre! Așa se scrie la noi despre oameni cărora țara înainte cu 3-4 luni le-a arătat cea mai spontană încredere și alipire? așa se zăpăcește la noi corpul electoral și opinia publică.

Șefii de partide seamănă pe adversarii lor cu câinii cari latră în urma automobilului cu câinii turbați; și contra acestor eșiri ca gazete românești au avut cuvinte condamnatoare? Care politician român a rămas ne vorbit de rău și calomniat, în cine să credem, sau să comandăm din străinătate bărbați de stat? Acei cari nu avem experiențe, trecut, vederile concise a D-Voastră Părinte — rămânem nedumeriți, neorientați între cărări și acuși stăm să zicem că la împrejurări noi trebuie oameni noi cu gândire și voință recludiă! Trebuie oameni cari zidesc și pe ruine, dar nu mai dărâmă după un război de 10 ani. Ce și unde să scriem și mai ales ce să citim?

A. Filimon.
advocat stg.

— Profesor de liceu dă ore de pictură și desemn.

— **Fotografiștilor** de profesiune reducere la toate produsele vestitei fabrici „Kodak”. Violine, strune și tot felul de părți de violină, precum și caete pentru note de exercițiu se capătă foarte eftin în librăria V. Laufer Deva.

Local de prăvălie

În Deva, Str. M. Eminescu No. 34 se află de închiriat un local de prăvălie.

Informații dă: Administrația ziarului.

373 2 3

Anunț

la firma Nicolae Hențiu, magazin de manufactură, coloniale și băcănie Brad, Județul Hunedoarei, află aplicare pe lângă condițiuni foarte favorabile

un Commis tânăr

de breslă, manufactură și coloniale. Manufacturiști sunt preferiți.

Cu toată stima: V. Hențiu.

326 3 3

PIATA UNIRII
No. 16.

G. LENGYEL, DEVA

PIATA UNIRII
No. 16.

MECHANIC ȘI INTREPRINZĂTOR DE APADUCT

Repar tot felul de mașini cu vapor, motoare de benzină, gaz și ulei brut

Efectuesc repede și garantez reparări la mașini (batoze) de treerat.

Sudetez părți rupte și osii tocite de mașini. — Căptușesc laghere (boșe)

de aramă, cu cel mai bun metal englezesc. — Efectuesc cu specialitate

montarea și aranjarea de apăducle. — Primesc montarea de apăducle pentru orașe, institute și edificii private; canalizari, conduce pentru apă murdară etc.

Pregătesc și montez băi de abur, aranjamente de băi pentru institute, hotel, spitale.

— Efectuesc și pentru edificii private, aranjarea și montarea pentru încălzitul cu vapor, apă caldă și gaz.

— Efectuesc aranjarea camerelor de bae, conform pretențiilor celor mai moderne.

— Pregătesc bazine pentru apă, țintuite și în rame de vinclu. — Recomand, garantând,

escelentele pompe de apă aspirative și compresive, cu funcționare

dublă, sistem german.

136 22 52

Preliminare pun la dispoziția On. Public fără nici o taxă. — Reclamat fiind, merg și în provincie. La cereri în scris, dau ori ce îndrumări de specialitate.